

{ نشر و نوشتار }

یادداشت‌هایی درباره کتاب و نشر سید ابوالحسن مختاباد

فانمکتب

تیر ۱۳۹۵

۴۹۰

عنوان: نشر و نوشتار: یادداشت‌هایی درباره کتاب و نشر

مؤلف: سید ابوالحسن مختاباد

ناشر: خانه کتاب

نوبت چاپ: اول، مرداد ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰

بها: ۱۰۵۰۰۰ ریال

شابک: ۷-۲۹۴-۲۲۲-۶۰۰-۹۷۸

طراح گرافیک: روجا علی‌نژاد

ناظر چاپ: رحمان کیانی

حروفچین: سیده فاطمه رضایی

تهران: خیابان انصاری، بین سبزه و مسطین جنوبی، پلاک ۱۰۸۰

مؤسسه خانه کتاب

تلفن: ۸۸۳۴۲۹۸۵

www.ketab.ir

سرشناسه: مختاباد، سید ابوالحسن، ۱۳۴۸ -

عنوان و نام پدیدآور: نشر و نوشتار/سید ابوالحسن مختاباد.

مشخصات نشر: تهران: خانه کتاب، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۰۲ ص.

شابک: ۷-۲۹۴-۲۲۲-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: نشر و ناشران -- ایران -- مقاله‌ها و خطابه‌ها

شناسه افزوده: خانه کتاب

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ن ۳/م ۲۴۵۰

رده بندی دیویی: ۰۷۰/۵۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۲۴۸۷۷

فهرست

- درآمد ۷
- روزی که پد شگاه حقیقت شود پدید ۹
- یاد آیدای مهان رین مرغزار، دیاری از استاد جعفری ۱۳
- کس نمی گوید که یاری داشت حقیقتی ۱۷
- او حوصله اهل نشر بود؛ یادی از محمد زهری ۲۱
- ناشری با ایده هایی بکر ۲۷
- مردی که با سوزن چاه کند ۳۱
- معمار گرفتار کتاب؛ درباره علیرضا حیدری و انتشارات خوارزمی ۳۵
- چهره خادم و صافی اعتقاد عرصه نشر؛ به یاد جلال فهیم ۴۳
- محسن باقرزاده و آنچه که بر جای گذاشت ۴۷
- درخورنای ونه درخورد مرد؛ نقد برنامه تجلیل از نجف دریابندری ۵۱
- کتاب فروشان؛ فراموش شدگان عرصه نشر ۵۳

- ۵۷ ما و روز جهانی کتاب و حق مؤلف
- ۵۹ خوانش بی اجازه
- ۶۱ دنیای چراغ
- ۶۵ مجوز یک روزه
- ۶۹ تک پاره ها - فرهنگ معین
- ۷۳ شب حانه - سر: مر شود چون یاد نامت می کنم؛ درباره دکتر لاهوتی
- ۷۷ سیاست های روینابی برای، کاری زیربنایی: نقد نمایشگاه کتاب ۱۳۸۹
- ۸۱ رشد زیربنایی کتابخوانی
- ۸۳ رسوایی سازی پخته خواران
- ۸۷ نوبل و تأثیر آن بر بازار فروش کتاب ایران
- ۹۱ خانه خبرنگاران کتاب
- ۹۵ ممیزی کتاب؛ معاونت فرهنگی و کارافزایان
- ۹۹ مواجهه آیت الله بهشتی با سانسور کتاب

{ درآمد }

مجموعه یادداشت‌های، این دفتر حاصل تجربه‌های ملموس من در روزنامه‌نگاری حوزه کتاب و نشر است.

تا قبل از ۱۳۸۰، مدتی که به عنوان مدیر نشر، هایم بر سه حوزه خبر و گفت و گو و گزارش متمرکز بود، اما از اوایل دهه هشتاد به خصوص از سال ۱۳۸۴ به بعد تمرکز اصلی ام بر یادداشت نویسی قرار گرفت. توضیح این نکته سرری است که از دید من و بسیاری از روزنامه نگاران، یادداشت نویسی نقطه اوج کار روزنامه نگاری است مثل مغز یا قلب در بدن؛ محمل و بستری که اگر روزنامه نگار خلاق و متبحر و متوجه ربه خوبی بشناسد و تحولات و تبارشناسی ماجرا را بداند، حاصل یادداشتی خواندنی و نکته دار خواهد بود و علاوه بر آن می‌تواند بر فرآیند برخی رخدادهای تأثیر بگذارد؛ جلوس برخی خطاها را بگیرد و به تصحیح آنها بینجامد و حداقلش به آگاهی افکار عمومه در میان آن موضوع بیفزاید. چند یادداشت مرتبط با اضافه کردن بندی به قانون حقوق مؤلفان و مصنفان که به کوشش آقای دکتر علی مطهری و رأی مجلس از سی سال به ۵۰ سال به مدت موقوف مؤلف تغییر یافت، نمونه‌ای از این یادداشت هاست که نشان می‌دهد چگونه می‌توان برخی دیدگاه‌ها را از وضعیتی و طلبی فردی و شخصی به سمت منفعتی عمومی و ملی سوق داد.

دل‌بستگی به کتاب سبب شد به سمت خالقان کتاب حرکت کنم. در یک سو نویسندگان و مترجمان، پدیدآورندگان کتاب قرار داشتند و در دیگر سو ناشران و کتابفروشان که سروکاری مستقیم با مخاطبان داشته و دارند.

به مرور بحث‌های مربوط به ناشران و به خصوص اقتصاد و فرهنگ نشر برایم جذابیت بیشتری پیدا کرد، آشنایی بیشتر با ناشران کهنه کار و شنیدن همدلانه

سخنانشان سبب شد تا به عمق مشکلات این قشر بیشتری ببرم و یادداشت‌هایم بر موضوعات این حرفه متمرکز شود.

نشست و برخاست با برخی از این ناشران همانند کلاس درسی است که تقریباً در کمتر کتابی یافت می‌شود. در این میان باید قدردان ناشران فرهیخته‌ای چون آقایان علیرضا رضانی (مدیر نشر مرکز)، شادروان محمد زهرایی (مدیر انتشارات آناه) داوود موسایی و کیخسرو شاپوری (مدیران انتشارات فرهنگ معاصر) و حسن پایا (مدیر انتشارات طرح نو) باشم که دیدارهای گاه و بیگاهم با آنان و شنیدن عدغه‌های فرهنگی آنان دستمایه برخی از این یادداشت‌ها شد. می‌توان این یادداشت‌ها را از نظرهای دانست نسبت به برخی از مهمترین رخدادهای حوزه اقتصاد و فرهنگ نشر به دبیرانی این سال‌ها گریبانگیر سپهر نشر ایران بوده است. شاید اگر مسئله ممیزی و سانسور را این یادداشت‌ها جدا کنیم عمده یادداشت‌ها به مسائل نشر در فضای بعد از توان کتاب مرتبط است. مسائلی چون نمایشگاه‌های استانی و نمایشگاه کتاب، مشکل توزیع، مسئله کپی‌رایت و حقوق مؤلفان و مصنفان، مسائل مرتبط با نهادهای صنفی حوزه نشر، به خصوص اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران، بحث خرید کتاب، نهاد کتابخانه‌های عمومی و اصولاً مبحث کتابخانه و برخی دیگر از موضوعات که به تفاریق درباره آنها یا ناشران نوشته آمده است.

از دوست و استاد خوبم سیدفریدقاسمی ساسانی که به مانند همیشه بانی و محرک اصلی من در گردآوری و تنظیم این یادداشت‌ها شد.

۲۵ تیرماه ۱۴۰۴، ماده ۱۴۱، ماه جولای ۲۰۱۵

ساکن منطقه کالیفرنیا-آمریکا

سید بوالحسن مختاباد